

1.1.2017

Nový rok

Milost Pána Ježíše Krista, láska Boží, dar a přítomnost Ducha svatého se všemi námi. Amen. „Má duše bude jásat Hospodinu, bude se veselit z jeho spásy. Každá kost ve mně řekne: „Hospodine, kdo je tobě roven?“ Ž 35,9-10a

Píseň 604 *Bud' chvála Bohu*

Modlitba: Svatý Bože, Pane náš, v tento nedělní čas a na počátku nového roku jsme více než kdy jindy plni očekávání.

Pane, vyhlížíme Tvé království. To království, které nám symbolizuje Tvůj Syn Ježíš Kristus, království, které v něm přichází, království, které je domovem hledajícím, příbytkem těm, kdo se nespokojují ani se svou pravdou ani s polovičatostí a opotřebovaností našeho světa.

Pane, dej nám tu naději, že i pro nás tu bude Kristovo království, že do něho smíme vejít a jeho mocí se nechat proměnit. Ať pro nás a pro naše bližní má jeho Slovo a odkaz života platnost a váhu královského zákona. Amen.

Čtení: J 1,9-18

Píseň (Svítá) 286 *Rok za rokem*

Text: Mi 7,14-20

Kázání:

Kdo je Bůh jako ty? Kdo je jako Hospodin? Takhle se zdaleka neptá jen Micheáš, tuhle otázku slyšíme od proroků častěji. Národy spolu soutěží, trumfují se, předhánějí. Jeden na druhého se kasají, kdo vyrobí víc aut, kdo je bude mít lepší, kdo získá víc olympijských medailí. Anebo taky, kdo má lepšího boha?

Bylo to tak jen v dávných (Micheášových) dobách? Kdy každý národ měl svého boha nebo třeba celou partu bohů?

Přesněji, nešlo o národy v dnešním slova smyslu, ale spíš o komunity definované nábožensky a mocensky. Státy, říše spojené nikoli jazykem ani etnickou příbuzností, ale společným panovníkem a božstvem. A právě náboženský systém vyjadřoval cosi jako podstatu toho společenství, jeho značku, jeho nejvyššího představitele, špičkového reprezentanta. Kdykoli spolu jejich armády válčily, kdykoli se národy střetly, šlo vždycky zároveň o střetnutí jejich bohů. Je to jen minulost? Anebo jde dodnes ve světě o cosi velmi podobného, jen pod jiným jménem? Jsou tu různé národy, různá společenství propojená mocensky a ekonomicky, která spolu vzájemně soupeří, a přitom se tu neutkávají jen mocenské a ekonomické zájmy, ale různé hodnotové a náboženské systémy, ideologie nebo přístupy k životu. Cosi velmi podobného někdejším božstvům.

V naší euroamerické civilizaci jsme si zvykli oddělovat náboženství a politiku. Stát považujeme za sekulární. Ale viděno zvenčí je to možná něco zcela nepochopitelného. A tak – představuji si – může snadno vzniknout dojem, že právě ta naše sekulární nenáboženská je naším božstvem. A protože ona chce být z principu otevřená, tolerantní k různým hodnotovým preferencím, může se jevit jako podivně prázdná, bez tváře a bez chuti. Vůbec se nedivím, že pro tolik lidí z jiných částí světa může být naše civilizace přitažlivá svým blahobytem, ale odpuzující svou hodnotovou (duchovní) prázdnotou.

Moc tomu nepomáhá ani ta zajisté dobře míněná a dosti rozšířená idea, že něco musí „bejt“ a že je to zřejmě cosi laskavého. Představa jakéhosi všeobjímajícího boha lásky a dobroty, představa nepochybně ovlivněná křesťanstvím se však odpoutala od původního zdroje víry, a tak může působit jaksi bezradně a neurčitě.

Micheášova otázka „kdo je Bůh jako ty, Hospodine?“ je tedy zcela na místě. Je to jeho zásadní otázka, kterou klade už svým jménem („Micheáš“ přeloženo z hebrejštiny znamená „Kdo je jako Hospodin?“). Podle Micheáše je Hospodin jiný než

bohové ostatních národů. Ty se jen jeden na druhého vytahují, jeden jako druhý se kasají, že mají boha silnějšího, mocnějšího než ostatní, ale v tom jsou všichni stejní. Hospodin, Bůh Izraele je zvláštní, jedinečný tím, že má zalíbení v milosrdenství. Že je na straně slabého. Že vysvobozuje poníženého. Nejzřetelněji se Hospodin projevil v Egyptě, když vyvedl ze zajetí hebrejské otroky, kteří by nic takového svými silami nezmohli. Zatímco u všech ostatních národů musí jít síla božstva ruku v ruce se silou zbraní nebo ekonomické a politické moci (jedno dokazuje druhé), u starého Izraele tahle logika neplatí. Když jsou slabí, dál věří na sílu svého Boha. Kdo je Bůh jako Hospodin, který se postaví proti svým vlastním vyznavačům, ztrestá je za jejich nepravost, ale nakonec odpouští, obnovuje, dává nový život?

Národy (až se jim Hospodin zjeví, až mu porozumí) se zastydí za své siláctví a polezou ze svých skrýší, budou se Hospodina bát, tvrdí Micheáš. Proč? Jakou má logiku, bát se milosrdného Boha? Snad budou otřeseni a zmateni, protože se ukáže, že všechno je jinak, vyjeví se marnost toho soutěžení a přetahování. Snad se zaleknou, protože milosrdenství a slitování jako největší síla a základní princip (a nikoli jen v mimořádných případech uplatňovaný prostředek) jsou prostě divné.

Máme před sebou (za pár dní) svátek Zjevení Páně (tří králů). Tři moudří pohané se přišli poklonit nově narozenému (a čerstvě obřezanému) Ježíšovi, protože v něm rozpoznali Krále králů a Pána pánů, vtělení Boha samého. My křesťané (původem pohané přicházející se sklonit před Kristem) tedy k těm dějinným zkušenostem Izraele s vysvobozením z egyptského otroctví a babylonského zajetí přidáváme svědectví o životě Ježíše z Nazareta jako Božího zjevení. Kdo je Bůh jako Hospodin? Je to Bůh, který má zalíbení v milosrdenství (v lásce), jak ho (ji) ztělesňuje Ježíš. Odpouští a přijímá hříšníky, projevuje milosrdenství i vůči těm, kdo skutečně zlo činili a činí. Oproti nějaké všeobecné laskavosti, která je vlastně neurčitá a neví si rady se zlem, milosrdenství v Ježíšově podání je zemité, masité, bolavé a provokující. Běhá z toho mráz po zádech, když

Ježíš prosí za své trýznitele „Bože, odpusť jim, neboť nevědí, co činí“. Ale to je přesně ten moment, kdy máme šanci se dostat někam dál. Tento Ježíš mění náš pohled na dobré a zlé (nikoli na dobro a zlo!). A jestliže Bůh nám odpouští naše hříchy, jak bychom si mohli myslet, že je neodpustí i druhým? Jistěže tváří v tvář nejrůznějším šílenostem, které se ve světě dějí, je strašně těžké tento pohled udržet. Ale jde samozřejmě o to, aby se duha milosrdenství rozklenula nad místy konfliktů poté, co se obnoví vláda práva a spravedlnosti.

Připadá mi, jako bychom chtěli být laskavými a všeobjímajícími často jen z jakési nouze anebo z touhy se druhým zalíbit a s každým dobře vycházet. A ono je to poznat a je to takové jalové. A když nám někdo dá najevo, že o tohle nestojí, jsme hned frustrovaní, zmatení a zděšení. Je třeba vědět, kdo je náš Bůh a o něj se opřít s jistotou a s důvěrou, že lepšího není. Amen.

Píseň 609 Kdo je mocný jak ty, Hospodine

Ohlášky
Sbírka

Píseň 639 Hned zrána vzdej díky

Přímluvná modlitba
Otče náš

Poslání: „Bojím se o tvoje dílo, Hospodine, v tento čas je zachovej.“ Abk 3,2

Požehnání

Píseň 685 I když se rozcházíme